

Handläggningstider landbaserad vindkraft 2014 till 2023

På uppdrag åt Svensk Vindenergi

Henrik Westander, Wanja Kaufmann och Jessica Henryson, 2024-04-17
Westander Klimat och Energi

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Uppdrag och metod	4
2. Samlad bild hela perioden	5
2.1 Tid från samråd till ansökan – 17 månader	5
2.2 Tid från samråd till att beslut vunnit laga kraft – 57 månader	5
2.3 Tid från ansökan till att beslut vunnit laga kraft – 43 månader	5
2.4 Tid från kungörelse till att beslut vunnit laga kraft – 29 månader	5
2.5 Tid från ansökan till beslut om nätkoncession	5
2.6 Tid för beslut i olika instanser	5
2.7 Fördelning av beslut på olika MPD och MMD	6
3. Utveckling över tid	8
3.1 Tid från samråd till ansökan	8
3.2 Tid från samråd till att beslut vunnit laga kraft	8
3.3 Tid från ansökan till att beslut vunnit laga kraft	9
3.4 Tid från kungörelse till att beslut vunnit laga kraft	10
3.5 Tid från ansökan till beslut om nätkoncession	10
3.6 Tid för beslut i MPD	11
3.7 Tid för beslut i MMD	13
3.8 Tid för beslut i MÖD	14
3.9 Tid för beslut i MÖD där prövningstillstånd ej har lämnats	15
3.10 Fördelning av beslut på olika MPD och MMD	16

Sammanfattning

- Westander Klimat och Energi har fått i uppdrag av Svensk Vindenergi att upprätta en statistisk sammanställning avseende handläggningstider för landbaserade vindkraftsansökningar.
- Vi har kartlagt tidpunkten för beslut i de tolv miljöprövningsdelegationerna (MPD), de fem mark- och miljödomstolarna (MMD) och Mark- och miljööverdomstolen (MÖD).
- För de 260 ansökningar där vi har datum för samråd har det i genomsnitt tagit 17 månader från samråd till inlämnad ansökan.
- För de 173 ansökningar där vi har datum för samråd och besluten har vunnit laga kraft har det i genomsnitt tagit 57 månader från samråd till att slutligt beslut vunnit laga kraft.
- För de 212 ansökningar där besluten har vunnit laga kraft har det i genomsnitt tagit 43 månader från ansökan till att slutligt beslut vunnit laga kraft.
- För de 187 ansökningar där besluten har vunnit laga kraft och vi har ett datum för kungörelse har det i genomsnitt tagit 29 månader från ansökan till att slutligt beslut vunnit laga kraft.
- För 69 beviljade tillstånd, med minst tio verk, för vilka det har tagits beslut om nätkoncession, har det i genomsnitt tagit 20 månader från ansökan om nätkoncession till beslut om nätkoncession.
- För de 288 ansökningar där beslut har fattats av MPD har det i genomsnitt tagit 26 månader att fatta beslut efter ansökan lämnats in. Totalt har 191 av besluten i MPD (66 procent) överklagats av någon aktör – företaget har överklagat 37 procent, det vill säga 107 av 288, av besluten i MPD medan ”motståndet” har överklagat 45 procent, det vill säga 129 av 288, av besluten.
- För de 191 ansökningar där beslut har fattats av MMD har det i genomsnitt tagit 14 månader att fatta beslut efter MPD fattat sitt beslut.
- För de 45 ansökningar där MÖD har beviljat prövningstillstånd har det i genomsnitt tagit 14 månader att fatta beslut efter MMD fattat sitt beslut.
- För de 72 ansökningar där MÖD ej har beviljat prövningstillstånd har det i genomsnitt tagit 7 månader att fatta beslut om att inte bevilja prövning efter att MMD fattat sitt beslut.

1. Uppdrag och metod

Westander Klimat och Energi har fått i uppdrag av Svensk Vindenergi att upprätta en statistikbaserad sammanställning av handläggningstider för landbaserad vindkraft.

Frågorna som skulle besvaras:

- Hur lång tid har det gått från samråd till ansökan lämnats in?
- Hur lång tid har det gått från ansökan till miljöprövningsdelegationernas (MPD) beslut?
- Hur stor del av MPD-besluten har överklagats och vilka aktörer har överklagat?
- Hur lång tid har det gått fram till mark- och miljödomstolarnas (MMD) beslut?
- Hur lång tid har det gått fram till Mark- och miljööverdomstolens (MÖD) beslut?
- Hur lång tid har det gått från ansökan till dess att slutligt beslut har vunnit laga kraft?
- Hur lång tid har det gått från kungörelse till dess att slutligt beslut vunnit laga kraft?
- Hur lång tid har det gått från ansökan om nätkoncession till beslut om nätkoncession (inklusive tiden för eventuell överklagan)?

Westander Klimat och Energi har för detta ändamål granskat vår egen statistik över landbaserade vindkraftsansökningar, där miljöprövningsdelegationen (MPD) har fattat beslut efter den 1 januari 2014.¹

Vi har fördelat all statistik år för år, för att se hur handläggningstiderna har utvecklats. Man bör vara medveten om att antalet beslut blir lågt när man fördelar dessa på 12 olika miljöprövningsdelegationer och tio olika år. I enskilda fall kan den långa handläggningstiden ha berott på den aktör som lämnat in ansökan. Vi växlar mellan att redovisa genomsnitt och median för olika handläggningstider, beroende på vad vi bedömer är mest relevant i sammanhanget.

I denna rapport har vi baserat statistiken på tidpunkten för när ett beslut har vunnit laga kraft och inte tidpunkten för det slutliga beslutet. Vi har utelämnat ärenden där ansökan har återkallats, eftersom dessa inte har miljöprövats. Samlat gör detta att den samlade handläggningstiden som vi presenterar är mer sanningsenlig än i våra tidigare rapporter. Det finns en handfull ansökningar där handläggningen varit mycket komplicerad och där ansökan återförvisats till lägre instans. Vi har i dessa fall utgått från det första beslutet som fattades av MPD, MMD respektive MÖD. Vi har, med hjälp av miljöprövningsdelegationerna, i rapporten även inkluderat information om hur lång tid har tagit från ansökan till kungörelse. Vi har kompletterat rapporten med information om vilka aktörer som har överklagat beslut i MPD.

I denna rapport har vi också kompletterat med information om tid från ansökan om nätkoncession till beslut om nätkoncession. Vi har begränsat oss till tillståndsgivna projekt med minst tio vindkraftverk. Energimarknadsinspektionen har genomfört denna sammanställning åt oss.

I kommande rapport vore det intressant att mäta den tid det tagit för en vindkraftspark att driftsättas efter den beviljats slutligt tillstånd och vunnit laga kraft.

Det har inte ingått i vårt uppdrag att analysera handläggningstiderna och lämna förslag till hur dessa ska kunna kortas.

¹ Vi har exkluderat fyra ansökningar som avgjorts av regeringen.

2. Samlad bild hela perioden

2.1 Tid från samråd till ansökan – 17 månader

För de 260 ansökningar där vi har datum för samråd har det i genomsnitt tagit 518 dagar (17 månader) från samråd till inlämnad ansökan. Statistiken påverkas något av att det är ett antal projekt där det dröjde mycket länge innan ansökan lämnades in. Mediantiden var 419 dagar (14 månader).

2.2 Tid från samråd till att beslut vunnit laga kraft – 57 månader

För de 173 ansökningar där vi har datum för samråd och besluten har vunnit laga kraft har det i genomsnitt tagit 1 741 dagar (57 månader) från samråd till att slutligt beslut vunnit laga kraft. Mediantiden var 1 707 dagar (56 månader).

2.3 Tid från ansökan till att beslut vunnit laga kraft – 43 månader

För de 212 ansökningar där besluten har vunnit laga kraft har det i genomsnitt tagit 1 298 dagar (43 månader) från ansökan till att slutligt beslut vunnit laga kraft. Mediantiden var 1 171 dagar (39 månader).

2.4 Tid från kungörelse till att beslut vunnit laga kraft – 29 månader

För de 187 ansökningar där besluten har vunnit laga kraft och har ett datum för kungörelse har det i genomsnitt tagit 891 dagar (29 månader) från ansökan till att slutligt beslut vunnit laga kraft. Mediantiden var 827 dagar (27 månader).

2.5 Tid från ansökan till beslut om nätkoncession – 20 månader

För de 69 beviljade tillstånden med minst tio verk, för vilka det har tagits beslut om nätkoncession, har det i genomsnitt tagit 614 dagar (20 månader) från ansökan om nätkoncession till beslut om nätkoncession. Mediantiden var 527 dagar (17 månader).

2.6 Tid för beslut i olika instanser

2.6.1 Tid för beslut i MPD – 26 månader

För de 288 ansökningar där beslut har fattats av MPD har det i genomsnitt tagit 800 dagar (26 månader) att fatta beslut efter ansökan lämnats in. Mediantiden uppgick till 738 dagar (24 månader). Totalt har 191 av besluten i MPD (66 procent) överklagats av någon aktör.

2.6.2 Tid för beslut i MMD – 14 månader

För de 191 ansökningar där beslut har fattats av MMD har det i genomsnitt tagit 422 dagar (14 månader) att fatta beslut efter MPD fattat sitt beslut. Mediantiden uppgick till 341 dagar (11 månader).

2.6.3 Tid för beslut i MÖD – 14 månader

För de 45 ansökningar där MÖD har beviljat prövningstillstånd har det i genomsnitt tagit 428 dagar (14 månader) att fatta beslut efter MMD fattat sitt beslut. Mediantiden uppgick till 408 dagar (13 månader).

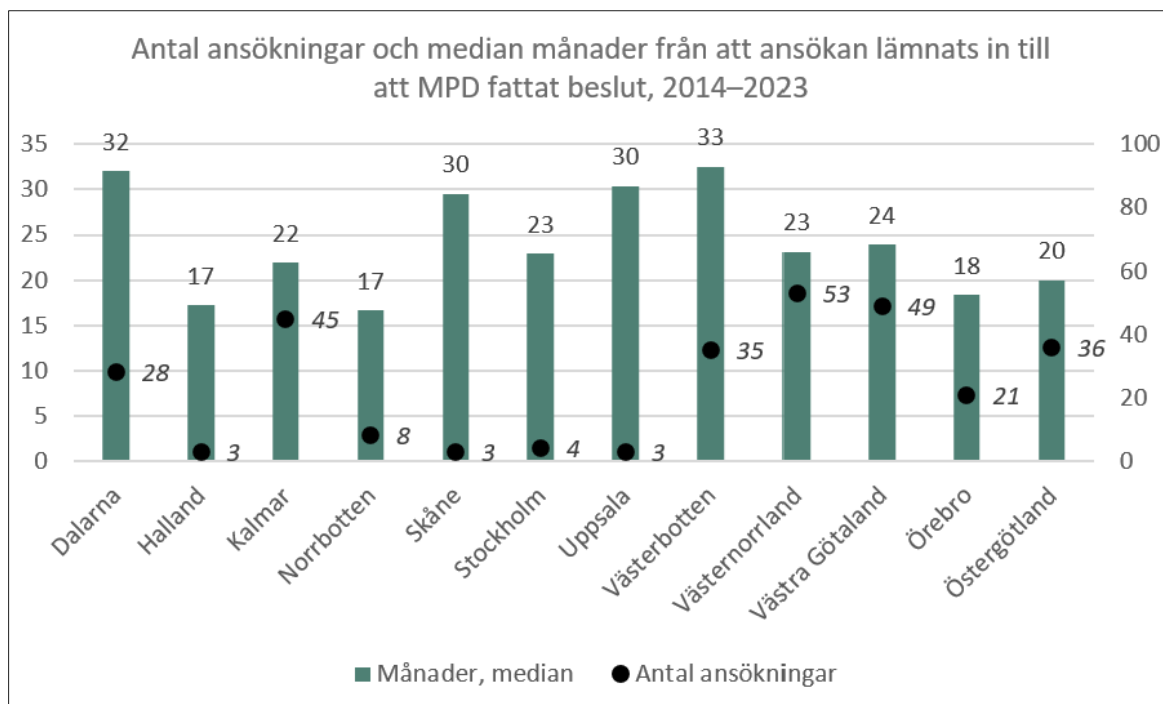
2.6.4 Tid för beslut i MÖD där prövningstillstånd ej har lämnats – 7 månader

För de 72 ansökningar där MÖD ej har beviljat prövningstillstånd har det i genomsnitt tagit 205 dagar (7 månader) att fatta beslut om att inte bevilja prövning efter att MMD fattat sitt beslut. Mediantiden uppgick till 99 dagar (3 månader).

2.7 Fördelning av beslut på olika MPD och MMD

2.7.1 Fördelning av beslut på 12 MPD

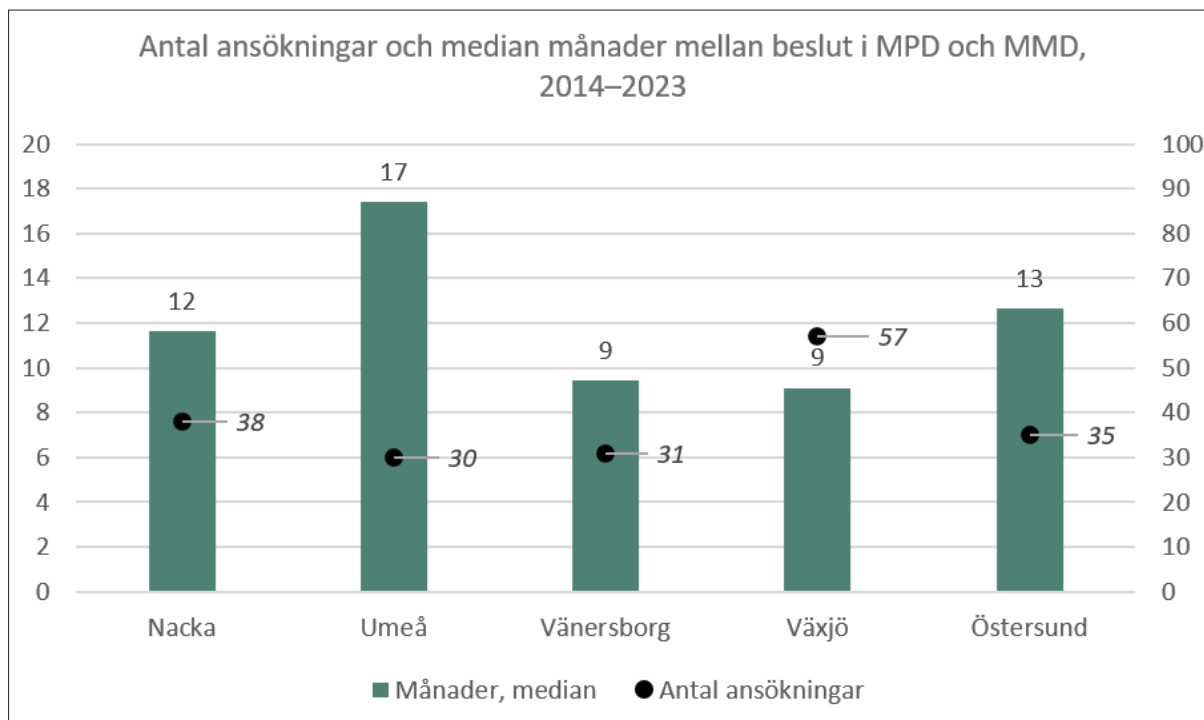
MPD har enligt ovan fattat beslut om 288 ansökningar, fördelat på 12 MPD.

Källa: Westander Klimat och Energi.

2.7.2 Fördelning av beslut på 5 MMD

MMD har enligt ovan fattat beslut om 191 ansökningar, fördelat på 5 MMD.

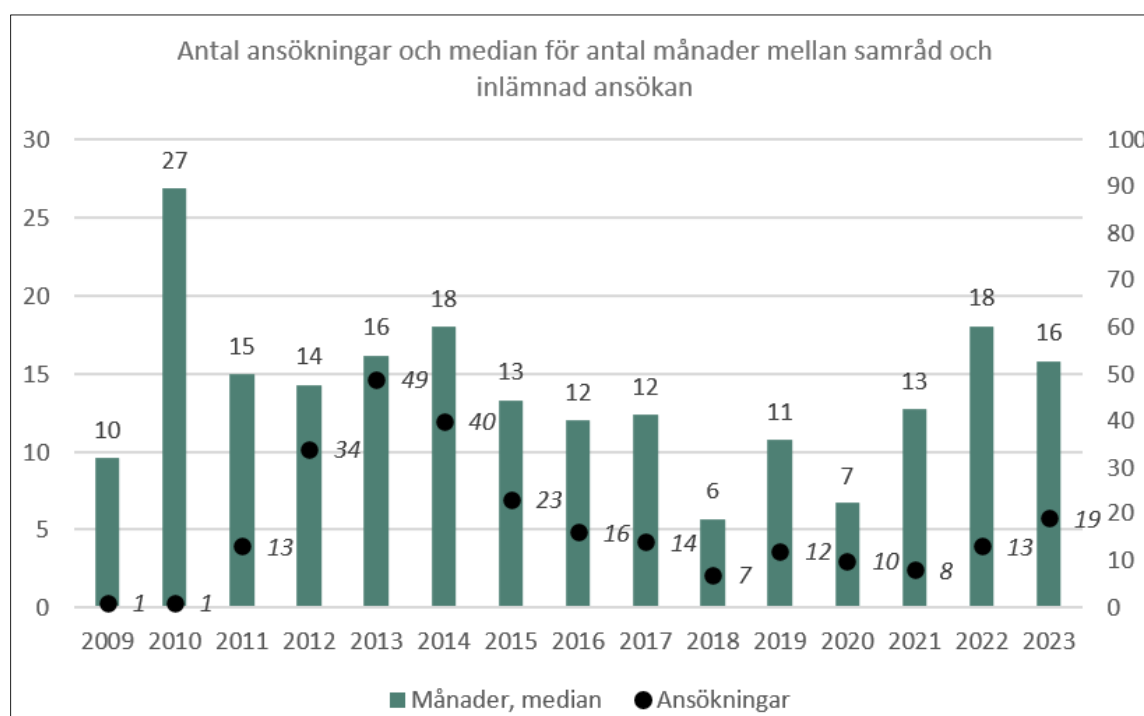
Källa: Westander Klimat och Energi.

3. Utveckling över tid

3.1 Tid från samråd till ansökan

Som sagt: För de 260 ansökningar där vi har datum för samråd, har det i genomsnitt tagit 518 dagar (17 månader) från samråd till inlämnad ansökan.

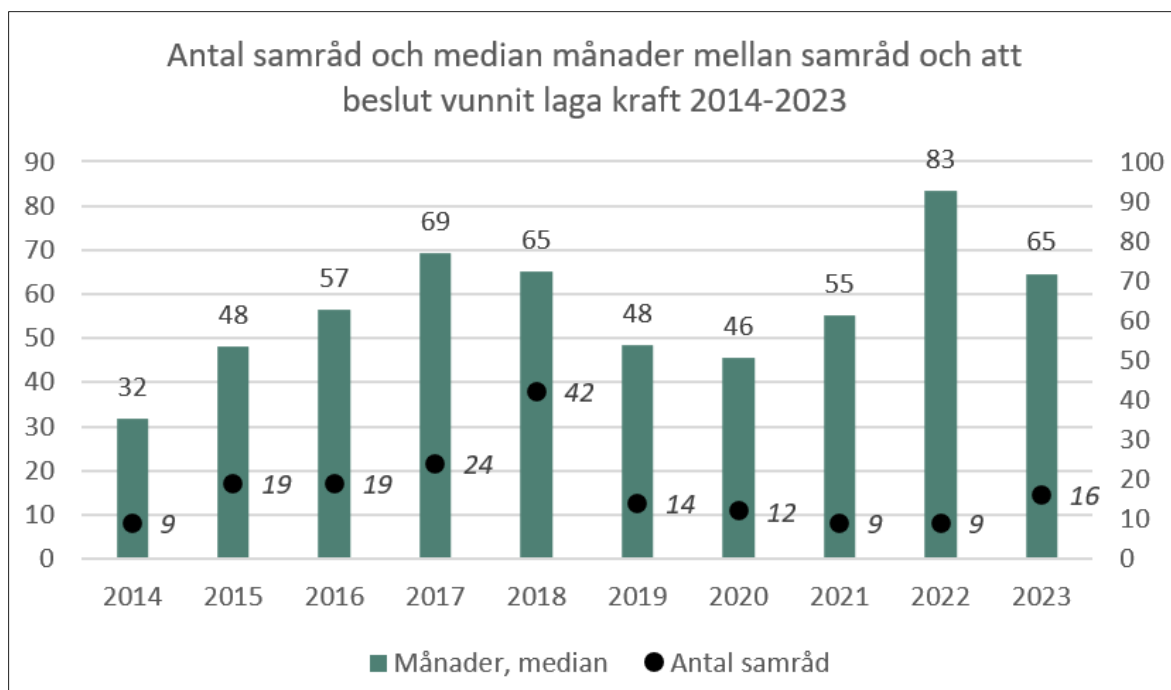
Nedan framgår hur lång tid det gick mellan det att samrådet inleddes och ansökan lämnades in, baserat på år för när ansökan lämnades in. Notera att statistiken enbart avser ansökningar där beslut fattats i första instans sedan 2014.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.2 Tid från samråd till att beslut vunnit laga kraft

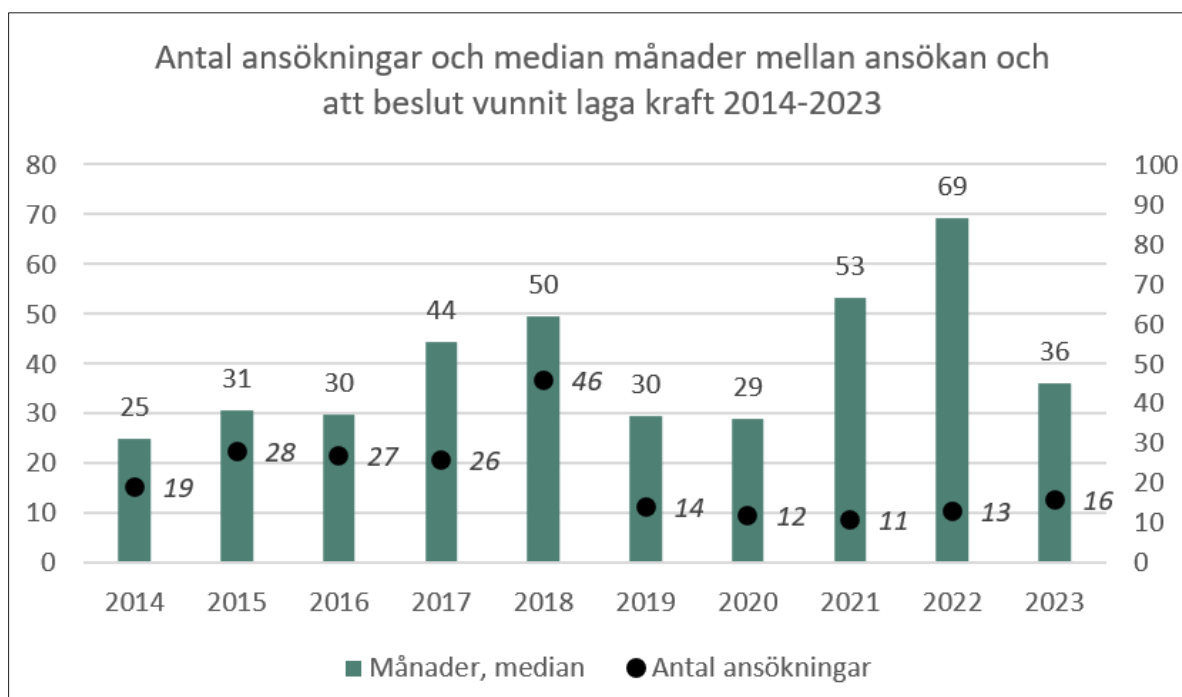
Som sagt: För de 173 ansökningar där vi har datum för samråd och ansökan har vunnit laga kraft har det i genomsnitt tagit 1 741 dagar (57 månader) från samråd till att beslut vunnit laga kraft. Nedan har vi fördelat statistiken över besluten år för år. Årtalen avser det år beslutet vann laga kraft, inte året då ansökan lämnades in eller samrådet inleddes.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.3 Tid från ansökan till att beslut vunnit laga kraft

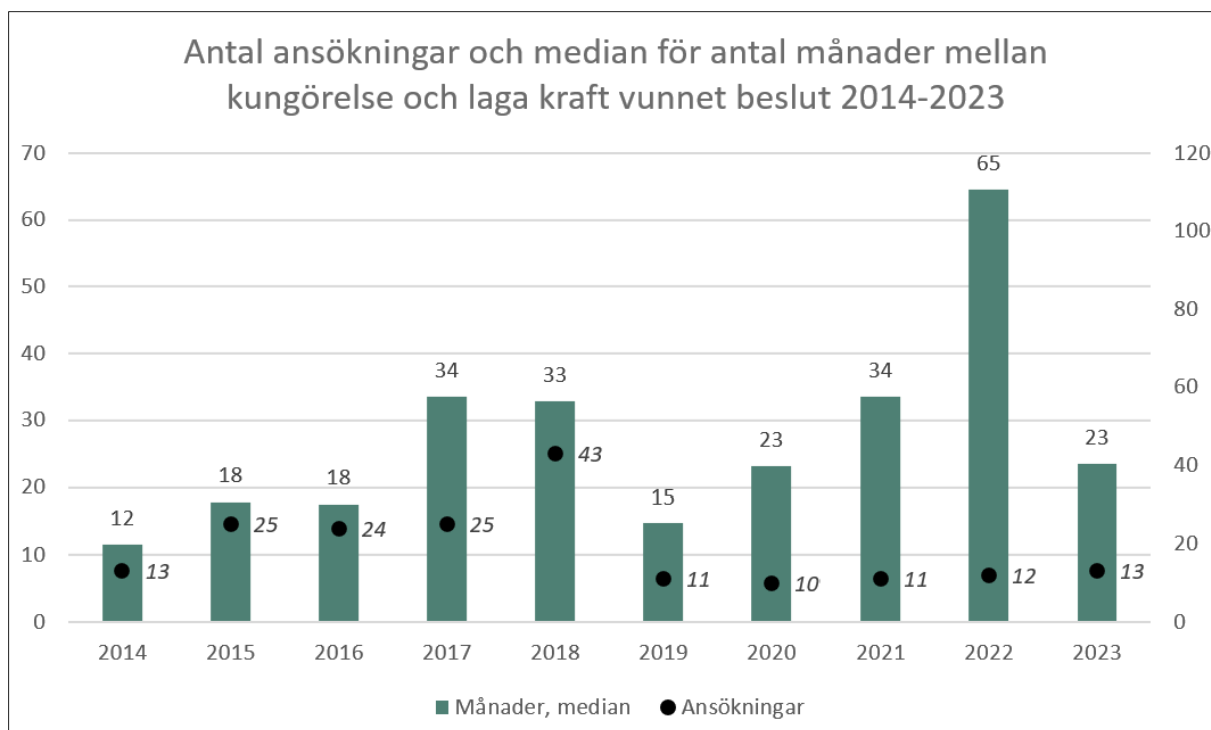
Som sagt: För de 212 ansökningar som har vunnit laga kraft har det i genomsnitt tagit 1 298 dagar (43 månader) från ansökan till att beslut vunnit laga kraft. Nedan har vi fördelat statistiken över besluten år för år. Årtalen avser det år beslutet vann laga kraft och inte året då ansökan lämnades in.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.4 Tid från kungörelse till att beslut vunnit laga kraft

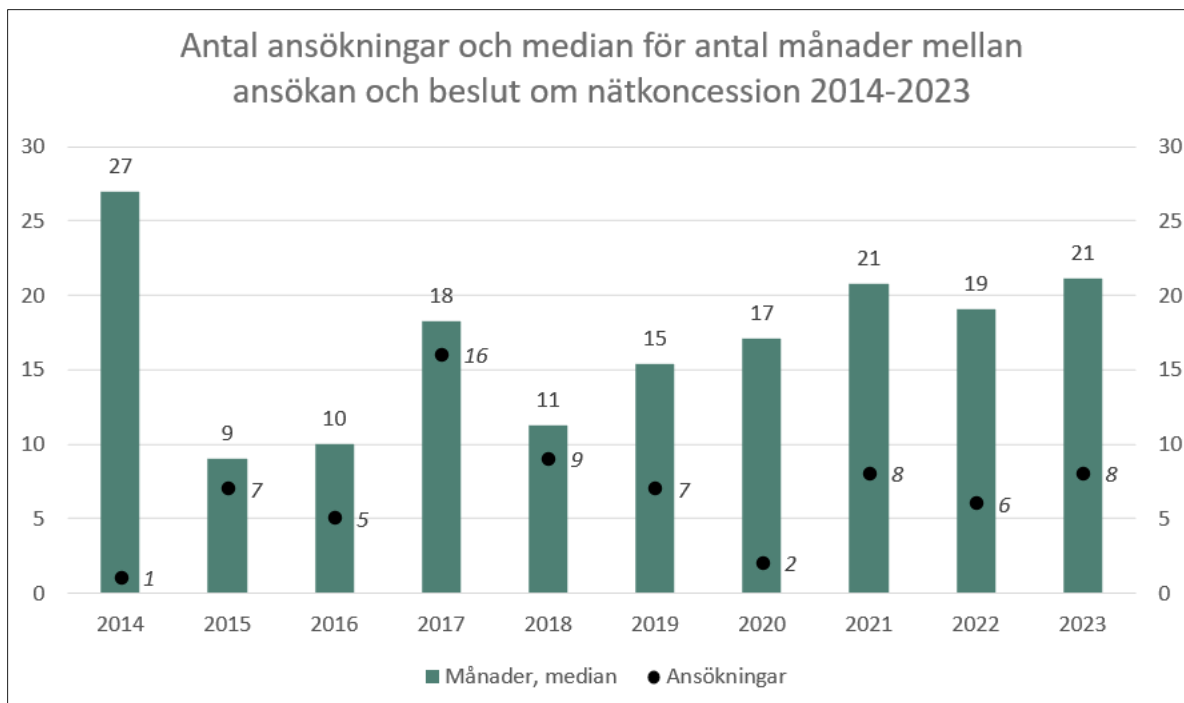
Som sagt: För de 187 ansökningar där beslut har vunnit laga kraft och där vi har fått ett datum för kungörelse har det i genomsnitt tagit 891 dagar (29 månader) från ansökan till att beslut vunnit laga kraft. Mediantiden uppgick till 827 dagar (26 månader). Årtalen avser det år projektet vann laga kraft och inte året då ansökan lämnades in eller kungjordes.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.5 Tid från ansökan till beslut om nätkoncession

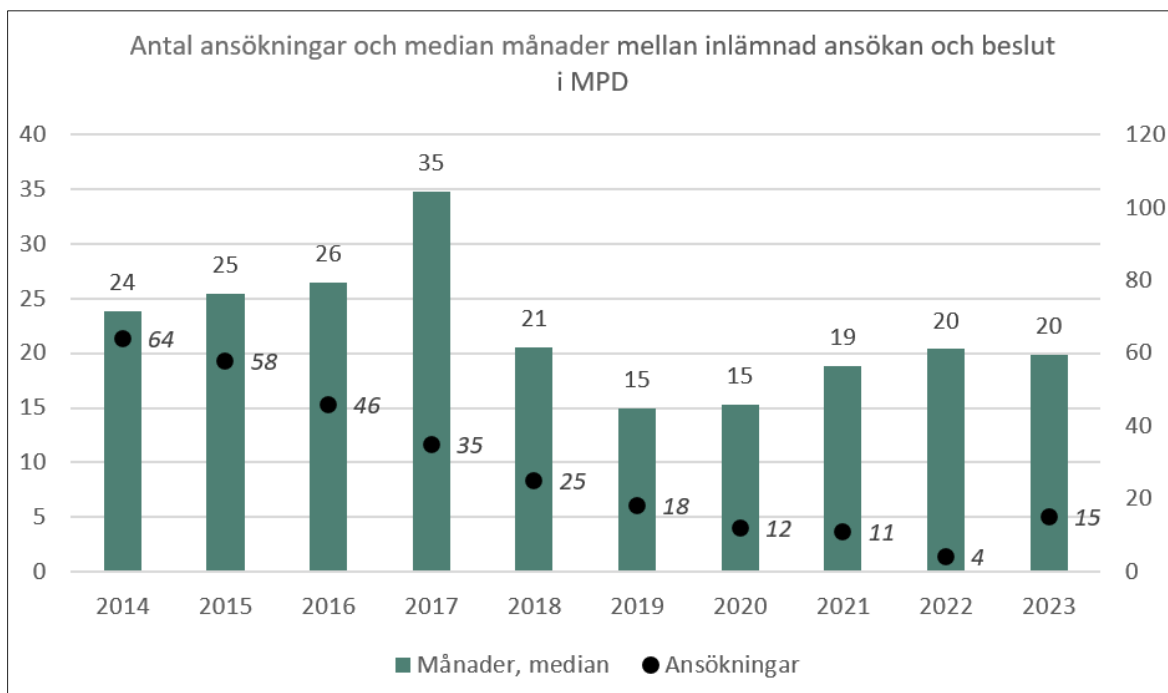
Som sagt: För de 69 ansökningar för vilka det har tagits beslut om nätkoncession har det i genomsnitt tagit 614 dagar (20 månader) från ansökan om nätkoncession till beslut om nätkoncession. Mediantiden uppgick till 527 dagar (17 månader). Årtalen avser det år beslut om nätkoncession togs och inte året då ansökan om nätkoncession lämnades in.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.6 Tid för beslut i MPD

Som sagt: För de 288 ansökningar där beslut har fattats av MPD har det i genomsnitt tagit 800 dagar (26 månader) att fatta beslut efter ansökan lämnats in. Nedan har vi fördelat statistiken över MPD:s beslut år för år. Årtalen avser det år MPD fattade beslut och inte året då ansökan lämnades in.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.6.1 Överklagan beslut i MPD

Som sagt: Totalt har 191 av besluten i MPD (66 procent) överklagats av minst en aktör. Vi har fördelat statistiken på två kategorier – bolaget respektive ”motståndet”. Motståndet har därefter delats upp i åtta olika underkategorier. Notera att det kan finnas två eller fler aktörer inom motståndet som har överklagat samma beslut. Nedan anges antalet överklaganden per aktör och år, samt andelen beslut i MPD som har överklagats, fördelat på aktör och år. Företaget har överklagat 37 procent, det vill säga 107 av 288 beslut, medan ”motståndet” har överklagat 45 procent, det vill säga 129 av 288 beslut.

Antal överklaganden per aktör och år

	Totalt	Bolaget	"Motstånd"	Närboende (privatpersoner)	Fågelskydds- organisation	Miljö- organisation	Övriga föreningar, byalag, jaktlag etc	Remnärning/ Sameby	Förening svenskt landskapsskydd	Kommun	Övriga
År MPD											
2014	36	15	28	25	2	7	1	4	2	2	4
2015	38	23	28	22	5	8	5	5	1	0	7
2016	37	21	30	25	3	12	9	6	7	3	4
2017	26	18	15	11	4	4	4	2	0	3	3
2018	17	11	7	5	1	3	2	3	2	0	1
2019	10	4	9	4	3	4	1	1	1	0	7
2020	9	5	6	5	3	4	2	0	1	1	1
2021	10	7	3	2	0	0	0	1	0	0	3
2022	4	3	3	2	0	2	0	0	1	0	1
2023	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	191	107	129	101	21	44	24	22	15	9	31

Källa: Westander Klimat och Energi.

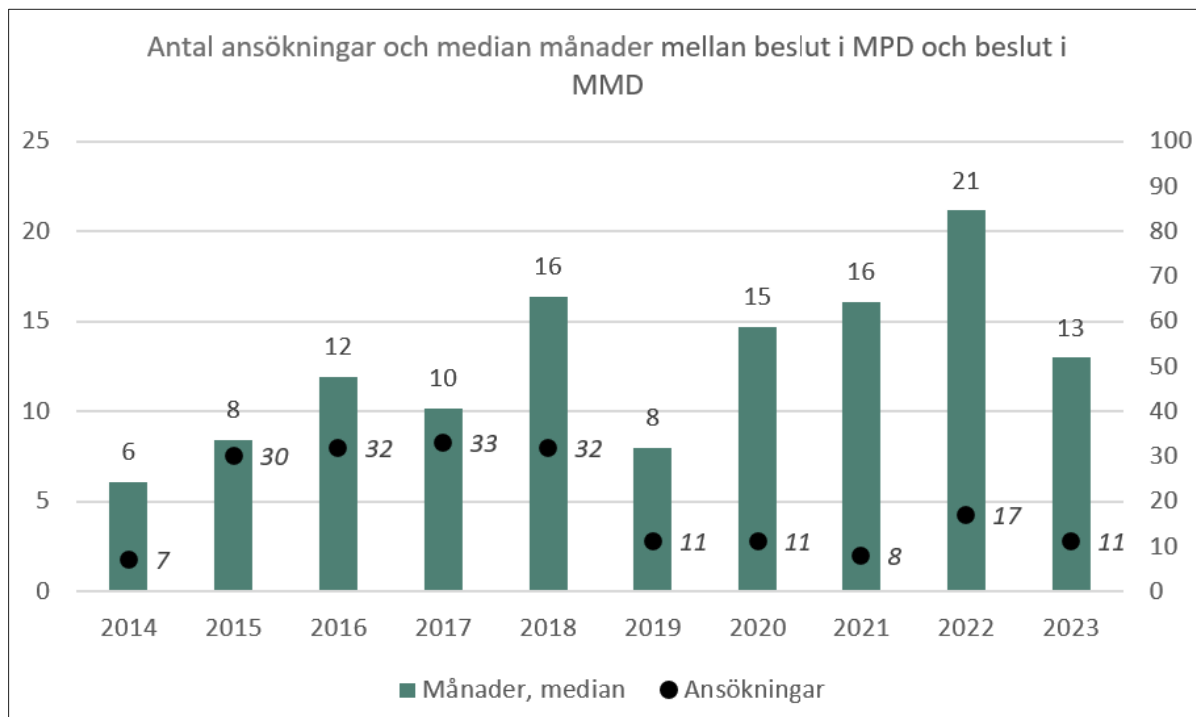
Andel överklaganden av MPD:s beslut per aktör och år

	Totalt	Bolaget	"Motstånd"	Närboende (privatpersoner)	Fågelskydds- organisation	Miljö- organisation	Övriga föreningar, byalag, jaktlag etc	Remnärning/ Sameby	Förening svenskt landskapsskydd	Kommun	Övriga
År MPD											
2014	56%	44%	39%	3%	11%	2%	6%	3%	3%	6%	44%
2015	66%	48%	38%	9%	14%	9%	9%	2%	0%	12%	48%
2016	80%	65%	54%	7%	26%	20%	13%	15%	7%	9%	65%
2017	74%	43%	31%	11%	11%	11%	6%	0%	9%	9%	43%
2018	68%	28%	20%	4%	12%	8%	12%	8%	0%	4%	28%
2019	56%	50%	22%	17%	22%	6%	6%	6%	0%	39%	50%
2020	75%	50%	42%	25%	33%	17%	0%	8%	8%	8%	50%
2021	91%	27%	18%	0%	0%	0%	9%	0%	0%	27%	27%
2022	100%	75%	50%	0%	50%	0%	0%	25%	0%	25%	75%
2023	67%	44%	39%	3%	11%	2%	6%	3%	3%	6%	44%
Totalt	66%	37%	45%	35%	7%	15%	8%	8%	5%	3%	11%

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.7 Tid för beslut i MMD

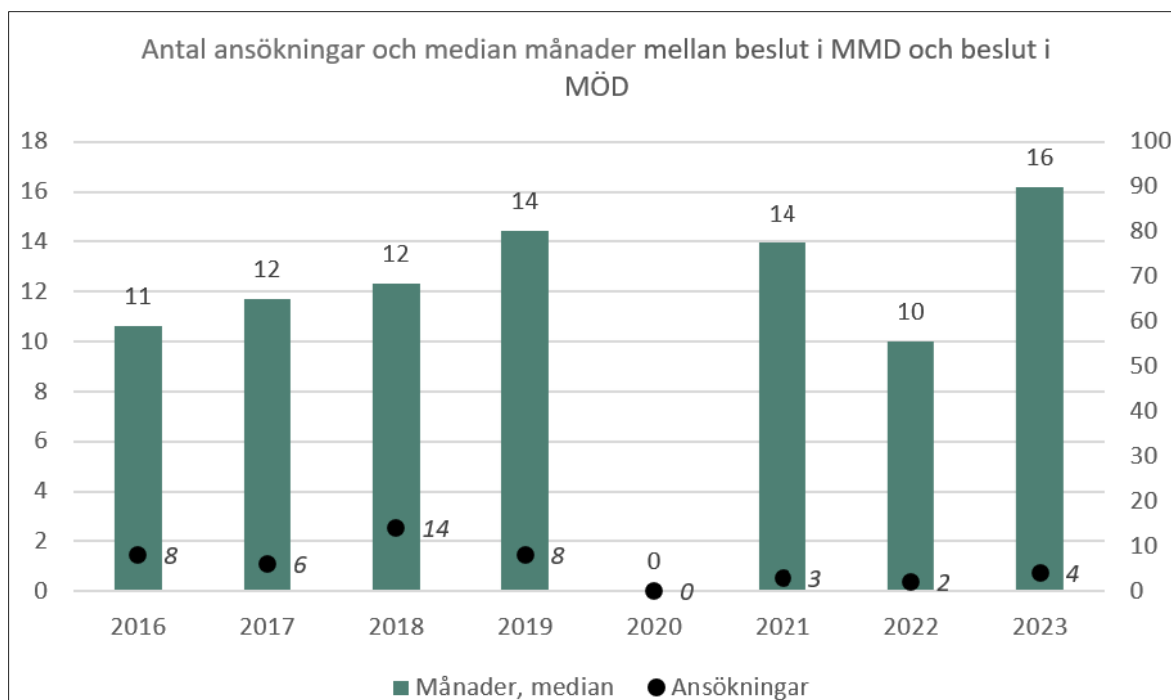
Som sagt: För de 191 ansökningar där beslut har fattats av MMD har det i genomsnitt tagit 422 dagar (14 månader) att fatta beslut efter MPD fattat sitt beslut. Nedan har vi fördelat statistiken för MMD:s beslut år för år. Årtalen avser det år MMD fattade beslut och inte året då ansökan lämnades in.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.8 Tid för beslut i MÖD

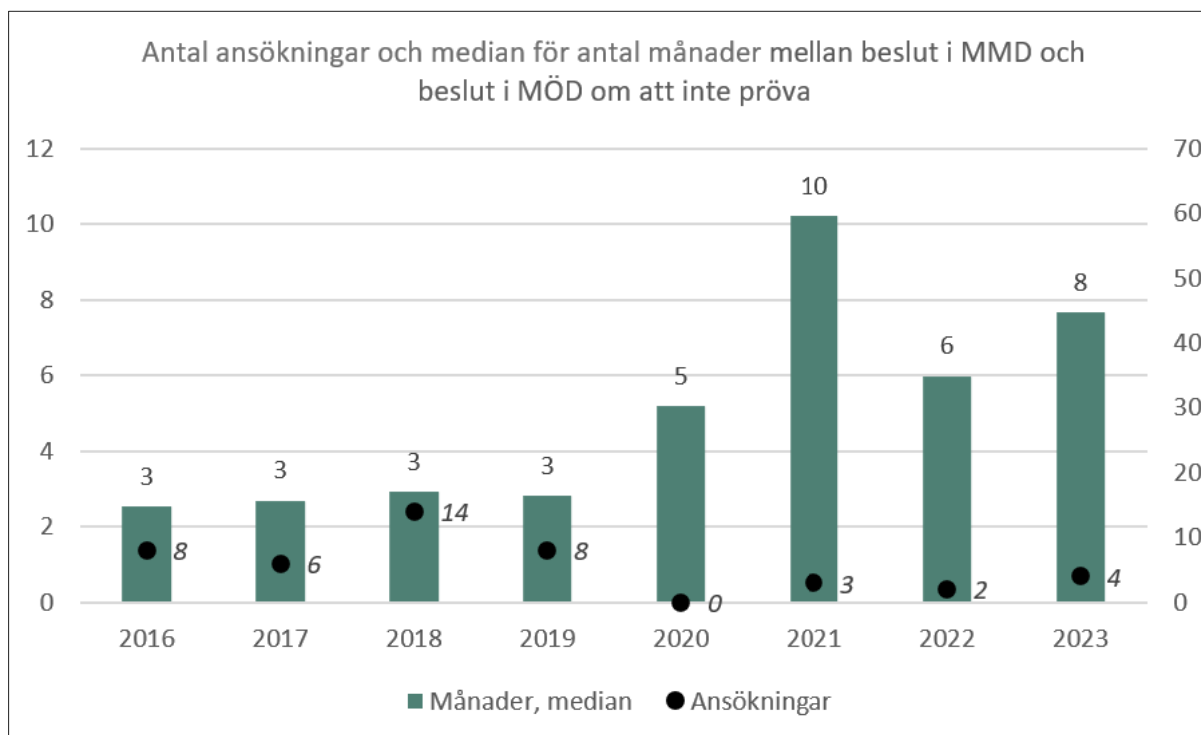
Som sagt: För de 45 ansökningar där MÖD har beviljat prövningstillstånd har det i genomsnitt tagit 428 dagar (14 månader) att fatta beslut efter MMD fattat sitt beslut. Här är statistiken fördelat på MÖD:s beslut år för år. Årtalen är de år MÖD fattade beslut.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.9 Tid för beslut i MÖD där prövningstillstånd ej har lämnats

Som sagt: För de 72 ansökningar där MÖD ej har beviljat prövningstillstånd har det i genomsnitt tagit 205 dagar (7 månader) att fatta beslut om att inte bevilja prövning efter att MMD fattat sitt beslut. Här är statistiken fördelat på MÖD:s beslut år för år. Årtalen är de år MÖD fattade beslut.

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.10 Fördelning av beslut på olika MPD och MMD

Vi har fördelat statistiken på 12 olika miljöprövningsdelegationer och fem olika mark- och miljödomstolar, och på tio olika år.

3.10.1 Fördelat på 12 MPD över tid

Nedan anges antal månader i genomsnitt, per år, som det tagit MPD för att fatta beslut. Antal ärenden inom parentes.

MPD	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Dalarna	26 (3)	28 (6)	28 (7)	35 (6)		30 (2)	49 (2)	33 (1)		40 (1)
Halland		33 (1)			17 (1)					15 (1)
Kalmar	20 (12)	28 (4)	27 (7)	36 (9)	20 (3)	3 (3)	40 (1)	13 (4)	15 (1)	4 (1)
Norrbottnen	22 (2)		20 (1)	10 (2)		33 (2)	18 (1)			
Skåne			31 (2)	30 (1)						
Stockholm	23 (2)			10 (1)	32 (1)					
Uppsala			30 (1)	27 (2)						
Västerbotten	29 (7)	23 (8)	35 (4)	37 (3)	45 (3)	20 (2)	47 (1)	61 (2)	26 (1)	67 (4)
Västernorrland	17 (6)	33 (15)	24 (13)	44 (1)	28 (8)	23 (5)	6 (2)	8 (2)	14 (1)	
Västra Götaland	17 (17)	31 (12)	42 (3)	42 (5)	12 (4)	22 (1)	13 (3)			9 (4)
Örebro	27 (6)	18 (5)	15 (3)	27 (2)	16 (2)	17 (1)	37 (1)			22 (1)
Östergötland	19 (9)	23 (7)	21 (5)	28 (3)	17 (3)	21 (2)	16 (1)	31 (2)	57 (1)	18 (3)
Totalt	17 (64)	18 (58)	23 (46)	27 (35)	15 (25)	14 (18)	19 (12)	12 (11)	9 (4)	15 (15)

Källa: Westander Klimat och Energi.

3.10.2 Fördelat på 5 MMD över tid

Nedan anges antal månader i genomsnitt per år som varje MMD tagit för att fatta beslut. Antal ärenden inom parentes.

MMD	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nacka	9 (1)	9 (6)	13 (6)	9 (6)	14 (10)		17 (3)	16 (2)	34 (4)	
Umeå		15 (5)	18 (5)	15 (5)	16 (3)	16 (3)	22 (2)	12 (2)	12 (2)	17 (4)
Vänersborg	5 (3)	6 (5)	10 (8)	8 (2)	12 (5)	16 (2)		13 (1)	22 (2)	41 (3)
Växjö	6 (3)	7 (11)	14 (7)	10 (12)	21 (7)	8 (4)	13 (3)	5 (1)	17 (7)	13 (2)
Östersund		11 (3)	11 (6)	13 (8)	18 (7)	7 (2)	5 (3)	27 (2)	46 (2)	12 (2)
Totalt	4 (7)	10 (30)	13 (32)	11 (33)	16 (32)	10 (11)	12 (11)	15 (8)	26 (17)	17 (11)

Källa: Westander Klimat och Energi.